

Lisa 3. Bradeni skaala (AS Ida-Tallinna Keskaigla ametlikult tõlgitud näidis, mida kasutada muutmatul kujul) koos protokollide ja kasutusloaga

BRADENI SKAALA LAMATISTE TEKKEISKI HINDAMISEKS					Punktid
Välisärritajate tajumine Võime adekvaatselt reageerida survest tingitud ebamugavustundele	Puudub (1 punkt) Puudub igasugune vastus valuärritajale teadvushäire või ravimite toime tõttu. VÕI Võime tunda valu on piiratud enamikul kehapiinast.	Oluliselt piiratud (2 punkti) Vastus ainult valuärritajatele. Ebamugavustundest annab märku vaid oigamise või rahutusega. VÕI Võime tunda valu või ebamugavust on piiratud üle 1/2 kehapiinast	Vähesel määral piiratud (3 punkti) Reageerib käsklustele, kuid pole alati võimeline märku andma ebamugavus-tundest või vajadusest asendit vahetada. VÕI Võime tunda valu või ebamugavust on piiratud ühes või kahes jäsemes.	Häireteta (4 punkti) Reageerib käsklustele. Valu ja ebamugavuse tundmine ja sellest häälega märku andmine pole piiratud.	
Niiskus Naha niiskus	Pidevalt niiske (1 punkt) Nahk on niiske enamiku ajast higi, uriini vm tõttu. Niiskus on märgatav igal patsiendi liigutamisel või pööramisel.	Sageli niiske (2 punkti) Nahk on niiske sageli, kuid mitte kogu aeg. Voodipesu vajab vahetust vähemalt 2 korda 12 tunni jooksul.	Vahetevahel niiske (3 punkti) Nahk on aeg-ajalt niiske, täiendav voodipesu vahetus on vajalik ligikaudu 1 kord 12 tunni jooksul	Harva niiske (4 punkti) Nahk on enamasti kuiv, voodipesu vajab vahetust tavapäraste ajavahemike järel.	
Liikumine Kehaline aktiivsus	Voodihaige (1 punkt) Lamaja	Ratastoolihaige (2 punkti) Kõndimise võime on oluliselt piiratud või puudub. Ei ole võimeline kandma oma keha raskust ja/või vajab abi toolile/ratastooli istumisel.	Kõnnib vahetevahel (3 punkti) Kõnnib aeg-ajalt päeva jooksul lühikesi vahemaid, kõrvalise abiga või iseseisvalt. Suurema osa ärkvelolekuajast veedab voodis.	Kõnnib sageli (4 punkti) Kõnnib ruumist väljas vähemalt 2 korda päevas ja ruumis vähemalt kord kahe tunni jooksul ärkvelolekuaja vältel.	
Kehaasendi muutmine Võime muuta ja kontrollida kehaasendit	Liikumatu (1 punkt) Ei muuda keha ega jäsemete asendit ka mitte vähesel määral ilma kõrvalise abita.	Oluliselt piiratud (2 punkti) Muudab aeg-ajalt vähesel määral keha või jäsemete asendit, pole võimeline ilma kõrvalise abita sageli või olulisel määral asendit muutama.	Vähesel määral piiratud (3 punkti) Muudab iseseisvalt sageli, kuid vähesel määral keha või jäsemete asendit.	Piiranguteta (4 punkti) Muudab iseseisvalt sageli olulisel määral asendit.	
Toitumine Igapäevane toitumise režiim	Puudulik (1 punkt) Ei söö kunagi tervet toiduportsjoni. Harva sööb üle 1/3 pakutud toidust. Sööb kuni 2 portsjonit valgutooteid päevas (liha- või piimatoodetena). Vedelikku tarvitab kesiselt. Ei võta vedelaid lisatoite. VÕI Ei ole toidetav suu kaudu ja/või on lubatud juua ainult läbipaistvaid vedelikke või on ainult infusioonravil kauen kui 5 päeva.	Tõenäoliselt ebapiisav (2 punkti) Sööb harva terve toiduportsjoni. Enamasti sööb vaid ligikaudu 1/2 pakutud toidust. Valku tarbib liha- või piimatoodetena ainult 3 portsjonit päevas. Aeg-ajalt tarvitab lisatoite. VÕI Saab alla optimaalse koguse parenteraalset- või sonditoitu.	Piisav (3 punkti) Sööb üle poole enamikest toiduportsjonit. Sööb valgutooteid kuni 4 portsjonit päevas (liha- või piimatoodetena). Aeg-ajalt võib keelduda toidust, kuid enamasti nõustub võtma pakutud lisatoitu. VÕI On sondi- või on totaalselt parenteraalsel toitmisel, millega tõenäoliselt kaetakse enamik toitainete vajadusest.	Väga hea (4 punkti) Enamikel toidukordadel sööb ära terve portsjoni. Kunagi ei keeldu toidukorrast. Regulaarselt tarbib 4 või enam portsjonit liha või piimatoodet päevas. Aeg-ajalt sööb ka toidukordade vahel. Ei vaja lisatoitmist.	
Hõõrdumine ja nihkumine	On probleem (1 punkt) Vajab liigutamisel mõõdukalt kuni maksimaalset abi. Täielik teisaldamine võimaltu linade vastu hõõrdumiseta. Sageli libiseb voodis ja toolil allapoole, mistõttu vajab sagedast asendi korrigeerimist maksimaalse abiga. Spastilisus, kontraktuurid ja rahutus põhjustavad peaaegu pidevat hõõrdumist.	On potsentsiaalne probleem (2 punkti) Liigutab raskusteta või vajab vähest abi. Liigutuste käigus nahk tõenäoliselt hõõrdub mõningal määral linadel, toolil, ohjamis- ja abivahenditel. Säilitab enamiku ajast suhteliselt hea asendi toolil või voodis, kuid aeg-ajalt libiseb allapoole.	Pole ilmne probleem (3 punkti) Liigutab voodis ja toolil iseseisvalt ja omab piisavalt lihasjõudu enda kergitamiseks liigutamise ajal. Säilitab voodis ja toolil hea asendi.		
Kokku punktid:					

Lamatise tekkeriski hindamise tulemused:

- madal lamatiste tekkerisk 15-18 punkti
- mõõdukas lamatiste tekkerisk 13-14 punkti
- kõrge lamatiste tekkerisk 10-12 punkti
- väga kõrge lamatiste tekkerisk 9 ja vähem punkti

Hindaja: _____

(ees- ja perekonnanimi, reg. kood, allkiri)

"

"

20

a.

BRADENI SKAALA LAMATISTE TEKKEISKI HINDAMISEKS

Andke hinnang patsiendi seisundile kuues valdkonnas (välisärritajate tajumine, aktiivsus, liikuvus, toitumine, hõõrdumine, nihkumine). Tabeli ridades on ära toodud erineva raskusega seisundite kirjeldused. Iga valdkonna kohta märkida tabeli viimasesse lahtrisse kirjelduse number, mis Teie arvates patsiendi hindamise hetkel kõige paremini iseloomustab. Kõigi kuue valdkonna hindamise järgselt tuleb tabeli viimasesse veergu „Kokku punktid“ märkida igale reale märgitud numbrite summa. Mida madalam on kuue valdkonna punktide summa, seda suurem on patsiendi lamatiste tekke risk.